

DIECÉZNA ŠKOLA VIERY

5. BOŽIE PRIKÁZANIE

„NEZABIJEŠ“

16. januára 2020

- ❑ Piate Božie prikázanie „Nezabiješ!“ ([Ex 20,13](#)) je zamerané na ochranu života človeka od jeho počiatku až po smrť.

- ❑ V Reči na vrchu Pán pripomína prikázanie: „Nezabiješ!“ ([Mt 5,21](#)) a pridáva k nemu zákaz hnevu, nenávisť a pomsty.

- ❑ *„Ľudský život je posvätný, pretože už od svojho začiatku vyžaduje stvoriteľské pôsobenie*

1. Úmyselná a neúmyselná vražda

- ❑ konanie s konečným dôsledkom - smrť človeka
- ❑ úmysel vplýva na morálnu zodpovednosť
 - a) Priama úmyselná vražda – morálna zodpovednosť existuje
 - b) Nepriama úmyselná vražda – morálna zodpovednosť existuje
 - c) Neúmyselná vražda – bez morálnej zodpovednosti

Nemôže byť ospravedlnený od ťažkého previnenia ten, kto bez primeraných dôvodov konal tak, že spôsobil smrť, hoci nemal úmysel ju zapríčiniť.

2. Samovražda

- ❑ Zodpovednosť za život pred Bohom – sme správcami, a nie vlastníkmi života - nemôžeme s ním nakladať svojvoľne.
- ❑ Samovražda je proti prirodzenému pudu sebazáchovy - šliape po dare nekonečnej lásky – je proti láske k Bohu a k blížnemu.
- ❑ Hodnotu takéhoto konania môžu zmeniť čo do závažnosti:
 - ťažké psychické poruchy,
 - úzkosť alebo veľký strach.

Najčastejšie príčiny samovraždy sú spojené so stratou nádeje a obavami o budúcnosť.

3. Potrat

- ❑ Ľudský život treba absolútne rešpektovať a chrániť už od chvíle počatia - Cirkev už odpočiatku učila, že každý vyvolaný potrat je morálne zlo.
- ❑ Trest exkomunikácie sa vzťahuje na: matku; všetkých, ktorí robia zákrok (vrátane lekárov, zdravotných sestier a asistentov); nevyhnutných spolupáchateľov, teda „tých, ktorí spolupracujú a bez ich pričinenia by delikt nebol spáchaný“ (KKP, kánon 1329).
- ❑ Vykonaním potratu sa vystupuje proti:
 - právu každého nevinného ľudského jednotlivca na život,
 - Božiemu plánu s človekom, ktorý sa už začal realizovať ,
 - láske človeka k človekovi .

4. Eutanázia

Pôvodne sa pod pojmom eutanázia myslela liečba na potlačenie symptómov závažnej bolesti u terminálne chorých pacientov – dnes ukončenie života.

a) Na základe úmyslu poznáme eutanáziu:

- priamu,
- nie je eutanáziou utišovanie bolesti.

b) Podľa vykonania a žiadosti poznáme eutanáziu:

- aktívnu vyžiadanú a aktívnu nevyžiadanú,
- pasívnu vyžiadanú a pasívnu nevyžiadanú.

Ani jeden z týchto prípadov nie je mravne dovolený.

5. Usmrtenie protivníka v oprávnenej obrane

Základný princíp morálnosti je aj láska k sebe samému. Preto sa musí rešpektovať vlastné právo na život.

Kto bráni svoj život, nie je vinný z vraždy, hoci je nútený zasadiť útočníkovi smrteľný úder. Nesmie sa však použiť väčšie násilie, ako je nutné na obranu.

Obrana je vážnou povinnosťou pre toho, kto je zodpovedný za svoj život, aj za životy iných. Obrana spoločného dobra vyžaduje zneškodnenie nespravodlivého útočníka.

6. Trest smrti

Trest smrti - dôsledok - ukončenie ľudského života - nezrušiteľný akt.

- Svätý Otec František:
 - Dlhý čas sa použitie trestu smrti pokladalo za primerané.
 - Dôstojnosť osoby sa nestráca ani po spáchaní ťažkých zločinov.
 - Účinnnejšie systémy väzby garantujú náležitú ochranu občanov, ale neoberajú definitívnym spôsobom odsúdeného o možnosť obrátenia.

Cirkev vo svetle Evanjelia učí, že «trest smrti je neprípustný, keďže napáda nedotknuteľnosť a dôstojnosť človeka» a s rozhodnosťou sa angažuje za jeho zrušenie vo svete.“ (Nové znenie KKC 2267 od roku 2018)

7. Starostlivosť o dušu

- Čo by človekovi osožilo, keby aj celý svet získal, ale svojej duši by uškodil? (Mt 16,26)*
- Človek - bytosť pozostávajúca z tela, duše a ducha.
- Piate Božie prikázanie sa vzťahuje aj na dušu – aj ona je darom Boha človekovi. K tomu patrí úcta a rešpekt voči duši svojej i duši druhého človeka.
- Pohoršenie je postoj alebo správanie, ktoré privádza druhého k páchaniu zla.

8. Starostlivosť o telo pred a po smrti

- ❑ Starostlivosť o telo:
 - prejav úcty k sebe aj k iným,
 - prejav vďačnosti Bohu za život a schopnosti, ktoré nám dal.
- ❑ Kult tela – novopohanský zvyk.
- ❑ Účasť na výskume – zachovať ľudskú dôstojnosť, telesnú aj duchovnú integritu.
- ❑ Zmrzačenie a sebapoškodzovanie nie je morálne dovolené.
- ❑ Transplantácie – darovanie je prejavom lásky k blížnemu.
- ❑ Mŕtve telo – rešpekt vychádzajúci z viery a nádeje vo vzkriesenie.

ĎAKUJEM ZA POZORNOST